

Sjoerd Jonker (De Veerstal)
voelt zich thuis in de Liemers

WERK pagina 3

Bordspellenfanaat
Jan Stronkman

VRIJE TIJD pagina 5

Mantelzorgers in het zonnetje
tijdens drive thru high-tea

LEVEN pagina 7

Your Hair Expert uit de as herrezen

Jantine Vlastuin heropent na zwart jaar haar kapsalon aan de Mallemoolen

Van de redactie

ZEVENAAR – Jantine Vlastuin (49) beleeft op 3 januari 2021 de ergste nachtmerrie uit haar leven als haar kapsalon Your Hair Expert in vlammen opgaat. Tien maanden na het optrekken van de rookwolken staat er op dezelfde plek een gloednieuwe zaak aan de Mallemoolen. Op 5 november was de opening.

Jantine en haar medewerkers Amber en Shania stralen. Hoe anders is dat begin dit jaar. Als Jantine op een nieuwjaarsreceptie een gemiste oproep ziet van buurvrouw Yvette Berentsen, begint de rollercoaster. De rit van Achterveld naar Zevenaar lijkt een eeuwigheid te duren, onderweg wordt via social media al duidelijk dat het niet zomaar om een brandje gaat. "Dan kom je aan, ben je blij dat je alle bewoners veilig ziet staan en denk je dat het wel meevalt als je de voorkant ziet. Maar eenmaal aan de achterkant zagen we dat alles kapot en zwartgeblakerd was. Er was geen schaar meer over." De achterkant is de plek

Jantine, Amber en Shania stralen in de hernieuwde zaak

waar de verwoestende brand even daarvoor is begonnen. Dat allemaal dankzij een kwajongensstreek. De

dader zet met een onbezonnen actie de wereld van Jantine Vlastuin op de kop. "Het gekke is dat je op

dat moment amper wat voelt. Zo bizar. Er komt zoveel adrenaline vrij. Ik ging meteen in de doe-modus: hoe nu verder?" Hulp komt er vanuit verschillende hoeken. Dankzij een bevriende makelaar kunnen Jantine, Amber en Shania tijdelijk terecht in een pand aan de Grietsestraat 60A. Als de lockdown op

3 maart opgeheven wordt knippen ze als vanouds de trouwe klantenkring die Jantine in acht jaar heeft opgebouwd. Zij leven hard met haar mee. Wel is het rennen en vliegen. Letterlijk tussen de tijdelijke zaak en de oude plek, waar ondertussen de wederopbouw is begonnen. Figuurlijk omdat iedereen van zijn of haar coronacoupe af wil. "Tot het laatste uur voor de heropening waren we nog aan het schoonmaken. Maar we hebben het gered." Cruijff zei het ooit: 'Elk nadeel heeft zijn voordeel.' Die vlieger gaat zeker op voor de hernieuwde zaak. Het aantal kapplaatsen is hetzelfde gebleven, maar andere zaken zoals de verlichting en het ventilatiesysteem zijn gemoderniseerd. Your Hair Expert is een moderne salon met een dame aan het roer die gepokt en gemazeld is in het kappersvak. Jantine Vlastuin volgde de kappersopleiding, knipte in verschillende salons, verzorgde trainingen en werkte voor verschillende toeleveranciers in de sales. Met een marketingopleiding en een studie bedrijfskunde op zak weet ze als geen ander hoe ze zich in de kappersbranche kan onderscheiden. Met de vier P's: professioneel advies, persoonlijke aandacht, passie en plezier. "We kijken niet meer achterom, alleen maar vooruit. 2022 kan alleen maar beter worden."

Rafel van de maand november: Het Toeristisch Informatiecentrum (TIC) 't Gelders Eiland in Tolkamer

Alie Engelsman

TOLKAMER – Dé organisatie waar je informatie over een bijzonder gebied in de Liemers kunt vinden is wel het Toeristisch Informatiecentrum (TIC) 't Gelders Eiland. Bestuurslid Joop Jansen praat met enthousiasme over het informatiecentrum en de mensen die er hun vrije tijd in steken om bezoekers en bewoners te laten genieten van dat Gelderse Eiland.

Joop Jansen bracht zijn werkzame leven door in Arnhem en woonde jarenlang in Aerdt, één van de dorpen op 't Gelders Eiland. Hij kent het gebied als zijn broekzak,

ook omdat hij en zijn vrouw fervente wandelaars zijn. De krasse 70-plusser doet veel vrijwilligerswerk en is onder andere initiatiefnemer van Stichting Landschap Rijnwaarden. Sinds 2018 woont hij in Zevenaar en hij is nu ruim een half jaar bestuurslid van TIC 't Gelders Eiland. Joop: "Ik voel me vereerd dat de vrijwilligers van het informatiecentrum mij hebben gevraagd om bestuurslid te worden. TIC draait helemaal op deze 40 vrijwilligers, die stuk voor stuk sterk betrokken zijn bij het Gelders Eiland. Het is een leuke hechte groep. Veel vrijwilligers kennen elkaar al van de lagere school. Ze hebben allemaal zo hun eigen vaardigheden

en interesses, maar zijn goed op elkaar ingespeeld. Die enthousiaste samenwerking maakt van TIC zo'n sterke, unieke en mooie organisatie."

Lees verder op pagina 3

ATAMA
SOLAR ENERGY

Webinar

Donderdag 9 december 19:00 uur
meld u nu aan via de website

Zonnepanelen | Laadpalen | Accu's
Service en onderhoud | Financiering

088 - 297 34 00 | www.atama.nl
Nijverheidsweg 35 | 6662 NG Elst

Hartverwarmend, dat was het! Nieuwe burgemeester Horsterpark!

Roy was een aantal jaren de burgemeester van Het Horsterpark. Door corona was zijn ambtstermijn met een jaar verlengd, maar nu was het toch zover. Er zou een nieuwe burgemeester komen. Roy heeft zijn taak met veel trots en kunde uitgevoerd. Bij elke belangrijke bijeenkomst was hij erbij. Zijn lieve ouders brachten hem. Roy was met zijn eigen ambtsketen én tip-top verzorgd hét visitekaartje van Het Horsterpark. Menigmaal heeft hij samen met Huib Hieltjes, die andere burgervader in onze gemeente, de honneurs waargenomen. Een geweldig koppel en prima op elkaar ingespeeld. We hadden als voorwaarde gesteld dat de opvolger van Roy dit keer een vrouw zou zijn. Desiree en Aaltje meldden zich voor de functie. De Horsterpark-burgemeesters-verkiezing kent zijn eigen regels. Alle cliënten deden zowel de naam van Aaltje als Desiree in een hoge hoed. Dan pakte elke stemgerechtigde er weer één papiertje met een naam uit. Dege met de meeste stemmen werd de nieuwe burgemeester. En dat was Aaltje! Het was, tijdens de ambtsoverdracht door locoburgemeester Ineke Knuiman, mooi om te zien hoe serieus Roy afstand deed van zijn taken en hoe emotioneel Aaltje, als eerste vrouwelijke burgemeester van het Horsterpark, de ketting in ontvangst nam. Ze zal het net zo goed als Roy doen, daarvan was iedereen overtuigd. Heel mooi dit allemaal, maar wat ons nog meer trof was dat Desiree, die de verkiezing had verloren, een eigengemaakte reserve-burgemeesters-ambtsketen voor

Aaltje had gemaakt! Aaltjes eerste taak was het ondertekenen van de Horsterpark-golfkar-rijbewijzen en de Horsterpark-bijrijders-rijbewijzen. De volgende keer dat ze haar keten draagt, zal bij het openen van het Horsterpark-Dickens-Weekeinde zijn. We hopen dat het 'gewoon' door kan gaan. Het weekeinde van 10 december ligt na de maatregelen die de komende weken gelden, dus we houden goede moed. Mochten de beperkingen toch worden verlengd, dan zullen we aanpassingen doen qua openingstijden. We willen koste wat kost het weekeinde door laten gaan. Dat is leuk voor de gemeenschap en voor onze tientallen vrijwilligers die al weken in de weer zijn. U zou al eens moeten komen kijken waar ze mee bezig zijn. Maar het allerbelangrijkste is het voor onze cliënten. Het is het weekeinde waarin ze, gekleed in Dickens-kostuums, de vele kramen bemensen en u vermaken met zang en toneel. Het weekeinde waar iedereen onderdeel is van een groter, romantisch en perfect georganiseerd winter tafereel, waarin we allemaal gelijk zijn aan elkaar. Het zijn vreemde tijden voor iedereen. Hoe onze mensen elkaar en de leiding ondersteunen is hartverwarmend. Dat we ook nog van twee heel dierbare medewerkers afscheid hebben moeten, nemen maakt de band nog sterker.

FILMHUIS BIJ BERT IN DECEMBER:
(onder voorbehoud van dan geldende corona-maatregelen)

Donderdag 25 november géén filmmarathon! In plaats daarvan de film Bon Dieu 1
Aanvang 20.00 uur – Entree € 4,-

Woensdag 1 december
Aanvang 14.30 uur – Gratis toegang
WAAR IS HET GROTE BOEK VAN SINTERKLAAS

Donderdag 2 december
Aanvang 20.00 uur – Entree € 4,-
DOLOR Y GLORIA

Donderdag 9 december
Aanvang 20.00 uur – Entree € 4,-
HAPPY END

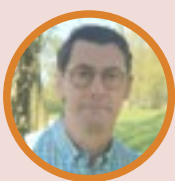
Woensdag 15 december
Aanvang 14.30 uur – Gratis toegang
ERNEST & CELESTINE

Donderdag 16 december
Aanvang 20.00 uur – Entree € 4,-
FOREVER CHRISTMAS

In verband met huidige corona-ontwikkelingen hebben we geen agenda geplaatst en is een aantal evenementen gecancelled, waaronder de dinnershows. Het beste kunt u op onze website www.deogtent.nl kijken wat wel/niet doorgaat.

Te leuk om te stoppen

Vorige keer kondigde ik op deze plaats aan dat we twee weken lang bij Eetcafé Bij de Burens onze prijzen van het diner verlaagden. Dit om u te attenderen dat we er nog steeds zijn en ook een beetje als slot van corona. We wilden het als het ware met u 'vieren'.

Dat eerste was heel leuk. U kwam in grote getale en de waardering vanuit onze gasten was enorm. Echter van 'vieren', in de geest van een feest vieren, was geen sprake of het moet zijn geweest dat het 'vieren' sloeg op de teugels die werden losgelaten om het virus in toom te houden.

Het personeel stelde voor om de actie met een maand te verlengen en uit te breiden naar de lunch. Diner voor € 9,95 en de standaard lunch voor € 7,- of de uitgebreide lunch voor € 8,50!

Ik ben het van harte met ze eens!

CHRIS VAN DE VEN

Sinterklaas is weer in het land. Tot groot plezier van Lianne Wanders en haar zoontje Luuk die de Goedheiligman in Zevenaar onthalen. (Foto: Floor Koers)

Joop Jansen: ‘Trots om bestuurslid te mogen zijn bij zo’n enthousiaste groep vrijwilligers’

Alie Engelsman

Vervolg van voorpagina

Dertig jaar geleden richtte een groep lokale ondernemers samen een toeristische werkgroep op, om de recreatieve sector op het Gelders Eiland een impuls te geven. Ongeveer vijf jaar later werd dat het Toeristische Informatiecentrum.

Persoonlijke manier

Alhoewel het TIC de VVV-status heeft, ziet Joop wel een groot verschil. “Bij een normaal VVV-kantoor werken professionals en word je als klant ook professioneel behandeld. De vrijwilligers van TIC benaderen de bezoeker op een heel andere, persoonlijke manier. Ze zijn allemaal heel erg trots op het gebied waarin ze wonen en dat stralen ze ook uit. Iedere vrijwilliger heeft zo zijn eigen geheime plekje op het eiland en daar vertellen ze de bezoekers maar wat graag over.” Het TIC heeft drie speerpunten, namelijk de winkel, de activiteiten-groep en het beheer van de camperplek aan de Europakade in Tolkamer.

Leuk detail

Het Gelders Eiland bestaat uit de dorpen Tolkamer, Lobith, Spijk, Pannerden, Herwen, Aerdt en Tuindorp. Deze dorpen waren vroeger volledig omringd door water en lagen dus daadwerkelijk op een ei-

Joop Jansen: “Elk dorp op Het Gelders Eiland heeft zijn eigen karakter” (Foto: Alie Engelsman)

land. Het is een gesloten gemeenschap met korte lijnen. Toch heeft elk dorp zijn heel eigen karakter, volgens Joop. “De dorpen waren vroeger alleen maar te bereiken via pontjes. Nu zijn er vaste toegangswegen, maar het landschap van het gebied kenmerkt zich nog steeds door de vroegere dijken die er nog steeds liggen. Als ik over het Gelders Eiland wandel of fiets dan rijst bij mij nog steeds de vraag: waar lag het water nou precies? Langs deze dijken vind je nog steeds karakteristieke dijkwoningen, maar je zou verwachten dat deze aan dezelfde kant van zo’n dijk zouden liggen. Op het Gelders Eiland is dat niet zo.

Soms zie je die woningen aan de linkerkant, dan weer aan de rechterkant. Leuk detail om eens op te letten als je door het gebied fietst.”

Meer informatie over TIC ‘t Gelders Eiland: <https://gelderseiland.nl/>.

Deze serie is een initiatief van de Stichting Rafelroutes in samenwerking met RTV Favoriet en de Liemers Helemaal Goed Courant. Iedere maand wordt een ‘Rafel’ belicht. Elke tweede maandag in ‘Lijk op de samenleving’ op RTV Favoriet, twee weken later in in deze krant. Geïnspireerd? Trek de wandelschoenen aan of pak de fiets!

RafelRoutes

Redacteur van dienst

Een nieuwe editie van de Liemers Helemaal Goed Courant betekent natuurlijk weer goed nieuws uit deze prachtige regio. Ook de Sint en zijn Pieten hebben de weg naar de Liemers weer gevonden. Geen intochten dit jaar, maar op-tochten in verband met het vermaledijde coronavirus. Op zaterdag 13 november bezocht de Goedheiligman achtereenvolgens Duiven en Zevenaar; afgelopen zaterdag was Westervoort aan de beurt. Mooi om te zien hoe dit feest ook hier nog leeft. Wat hebben de kinderen kinderen genoten met hun papa’s, mama’s, opa’s en oma’s!

5 november heropende ze Your Hair Expert. Uiteraard met champagne! Ook voor de organisatoren van de inspiratiemarkt voor mantelzorgers was het glas vorige week halfvol. De markt kon niet doorgaan vanwege de oplopende coronacijfers. Fred Vermorken, Rianne Vermaas en Willeke van Aken gingen over op plan B en hielden een high tea drive thru om de ingeschreven mantelzorgers toch nog een hart onder de riem te steken. Dat verslag leest u op pagina 7.

Trekt u in december tijdens de feestdagen nog een spelletje uit de kast? Wie dat zeker doet is Jan Stronkman, dé bordspellenfanaat van de Liemers. Lees maar op pagina 5.

Veel leesplezier!

Dena van Dijk

Wie afgelopen weken eindelijk weer eens kon genieten na een inktzwart jaar was Jantine Vlas-tuin. Op de voorpagina leest u haar verhaal over de brand in haar kapsalon. Tot de as afge-brand, maar nu op dezelfde plek weer helemaal opgebouwd. Op

‘Liemers voelt als thuiskomen’

Kyra Sannes

Voor de rubriek De Liemers Werkt bezoeken we regelmatig een onder-nemer of medewerker van een Lie-mers bedrijf.

Naam?

“Sjoerd Jonker. Ik woon in Arnhem en werk bij recreatiepark De Veer-stal. Daar houd ik samen met een collega de horeca draaiende, zoals het restaurant, de snackbar en de foodtruck.”

Werk?

“Voor mij is werken in de horeca het mooiste vak wat er is. Het vas-te basisteam waar ik mee werk, is het daar helemaal mee eens. Dat straalt ook uit op je gasten. Het maakt het gezellig. Bij de Veerstal komen een heleboel mensen die vrij hebben of op vakantie zijn. De sfeer is daardoor erg ontspannen, net alsof je zelf op vakantie gaat. Het is fantastisch om het al die

mensen naar de zin te maken. Al-lemaal probeer je nét dat beetje extra te doen, wat de gasten dan ook merken.”

Vrije tijd?

“In mijn vrije tijd vind ik het heer-lijk om een hengeltje uit te gooien. Ik ben op mijn werk dag en nacht onder de mensen, dus het is wel eens lekker om even alleen te zit-ten. Ik vind het ook fantastisch om naar mijn kinderen te kijken bij het voetballen.”

De Liemers?

“De Liemers is een hele mooie re-gio. Ik woon er zelf niet, maar het voelt voor mij toch een beetje als thuiskomen.”

Mooiste plekje?

“Heel de Liemers is gewoon prach-tig. Je rijdt zo de natuur in, je kunt vissen, je kunt wandelen, je kunt fietsen. Maar als ik écht moest kie-zen, dan is De Veerstal natuurlijk het mooiste plekje!”

Sjoerd Jonker: “Horeca is het mooiste vak wat er is.” (Foto: Floor Koers)

Colofon

De Liemers Helemaal Goed Courant is een initiatief van Hope XXL en De Liemers Helemaal Goed en wordt gemaakt door leerlingen van het Candea College in Duiven en het Liemers College in Zevenaar.

Uitgever:
Uitgeverij Starterspers B.V.

De krant verschijnt tweewekelijks huis-aan-huis als bijlage in de Zevenaar Post, Duiven Post en Westervoort Post

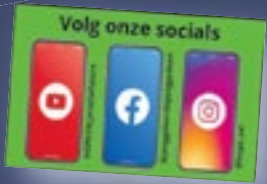
Redactie: Floor Koers, Ted Prost, Stijn Kuster, Kim Kleijkers, Linda Ruijs, Suva Boersma, Hannah Redlich, Vera Altena, Kyra Sannes, Dena van Dijk, Dirk van Hummel en Floor Dekkers.

Begeleiding:
Koen Jansen (Liemers College), Michiel Kuijpers (Candea College), Susan Wiendels (redacteur), Joke Burink (redacteur), Sjoerd Geurts (coördinerend hoofdredacteur).
Redactie: redactie@deliemershelemaalgoedcourant.nl

MDT NIEUWS

MDT staat voor Maatschappelijke Diensttijd. Periodiek informeren wij u over hoe in De Liemers jongeren in 80 uur hun eigen talenten ontdekken en tegelijkertijd iets doen voor een ander.

Interprofessioneel leren met MDT

• De deelnemers aan het MDT-project "18, en wat nu" tonen trots hun MDT-certificaat na afronding van hun project. Tweede van rechts is wijkdocent Patricia Ninaber.

Patricia Ninaber, wijkdocent van het Interprofessioneel leren (IPL) van de Hoge School Arnhem-Nijmegen (HAN) doet een boekje open over nieuwe onderwijsmogelijkheden in onze regio. Samen met Maatschappelijke Diensttijd (MDT), maakt Patricia zich hard voor een kruisbestuiving van talenten en vaardigheden door het opzetten van uitdagende maatschappelijke initiatieven. Via het Interprofessioneel Leren (IPL) worden tweedeaars studenten van het HBO en MBO uitgenodigd om mee te denken - en te werken - aan oplossingen voor vraagstukken binnen onze samenleving.

Interdisciplinair karakter

"Net als bij meerdere dingen in het leven, ligt de kracht in samenwerking; zo is interdisciplinair werken het beste uit te drukken", legt Patricia Ninaber uit. "Daarom is de inzet van verschillende disciplines onder deelnemende studenten zo effectief voor het vinden van een oplossing voor een probleem." De deelnemende tweedeaars studenten van de HAN, het Graafschapcollege en het RijnIjssel, steken daarom vanuit verschillende hoeken de koppen bijeen om een semester als één team te fungeren. "Van zorg tot sociaal werken, voor alle

soorten leerlingen is plek.", aldus Patricia. Lokale opdrachtgevers staan in lijn om de studenten een leerzame en nuttige opdracht te geven. Zo heeft Bewegteam Westervoort de studenten uitgedaagd om iets te verzinnen voor het (sociale) welzijn van diabetici in de vorm van een sportieve uitdaging. Deze vraagstelling is door een veelvoud aan oplossingen omgesmolten tot de 'diabeteschallenge', een wekelijkse wandeltocht voor diabetici om te bewegen en elkaar te ontmoeten. Een ander voorbeeld van een IPL-project is de ludieke voorlichting over het bereiken van de leeftijd van 18 jaar. Uit onderzoek bleek dat veel jongeren niet wijs werden van de informatie op Rijksoverheid.nl. Zij waren dan ook sterk gebaat bij een interactieve voorlichting over de wettelijke consequenties die gepaard gaan met het bereiken van de status van volwassene. Beide projecten staan model voor het interdisciplinaire karakter van IPL, waarbij verschillende vakgebieden - hoe divers dan ook - elkaar kunnen aanvullen ten behoeve van de samenleving.

Leerproces

Niet enkel zijn de deelnemende studenten maatschappelijk zinvol

bezig, ook ondernemen ze cruciale stappen in hun eigen ontwikkeling. Door buiten school óók de samenleving in durven te kijken, leren deze studenten meer over het samenwerken met opdrachtgevers én met elkaar. Van elkaars vakgebied leren ze wellicht nieuwe inzichten kennen die hen de rest van hun levens nieuwe mogelijkheden biedt. Als gevolg van de interactie met opdrachtgevers ontwikkelen zich nieuwe, jonge professionals met een set aan talenten die aansluit op de hedendaagse arbeidsmarkt. Voor Patricia is hier als wijkdocent een coachende rol weggelegd: "Ik zet mij in om de studenten te begeleiden in de procesmatige aanpak van een project.", vertelt ze. "Studenten hebben zelf de regie, maar wij nemen ze mee in de stappen van projectmatig werken." Ook de voortgang van de samenwerking wordt nadrukkelijk gemonitord ten behoeve van de kwaliteit van het

team. Mocht bijsturing nodig zijn, ontvangen de deelnemers opbouwende kritiek en gerichte feedback.

Maatschappelijke Diensttijd

Maatschappelijke Diensttijd (MDT) stimuleert jongeren om vrijwilligerswerk te doen. Door 80 uur in te vullen met nuttige en leerzame projecten die ten goede komen aan het welzijn van de samenleving, bouwt het MDT naar een status quo waarin het goed doen voor een ander gemeengoed wordt. Een van de mogelijkheden om deze 80 uur te vullen is door mee te doen aan IPL. Deze mogelijkheid is uitsluitend bedoeld voor studenten van de HAN, het Graafschap College en het RijnIjssel. Op deze manier is IPL voor deelnemende studenten een driedubbele winst; ze doen mee aan een leerzaam programma, dragen ze bij aan het geluk van onze regio en ontvangen ze van MDT een vrijwilligersvergoeding. Als klap op de vuurpijl scheppen IPL en MDT samen draagvlak voor meer zinvolle lokale initiatieven. "Wij kwamen erachter dat IPL en MDT hetzelfde deden: waarom zouden wij dubbel werk verrichten als we ook samen kunnen werken?", voegt Patricia als laatste trots toe.

Maarten van Rossem & Jan Terlouw

In de 25ste aflevering van de Podcast of HOPE hebben we twee mastodonten te gast. We praten samen over zelfredzaamheid en boeken die ons gelukkig maken. Maarten en Jan benadrukken de noodzaak van een goede democratie en een goede overheid. We hebben het over de invloed en gevolgen van polarisatie in de samenleving en natuurlijk over De Slimste Mens en het voordringen bij vaccinaties. Verder komt de relatie tussen geluk en het klimaat ter sprake. Het is een prachtig uitzending geworden die je echt moet zien of luisteren.

Peter van Uhm

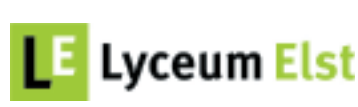

Peter van Uhm was van 2005 tot en met 2008 commandant Landstrijdkrachten. Op 17 april 2008 werd hij benoemd tot generaal en commandant der Strijdkrachten. Op 18 april 2008 kwam zijn zoon eerste luitenant Dennis van Uhm op 23-jarige leeftijd in Uruzgan om het leven door een aanslag met een berm bom. Zijn speech bij TEDx Amsterdam kreeg nationale en internationale bekendheid en werd miljoenen keren bekeken. In deze aflevering deelt Peter zijn definitie van geluk door het dienen van anderen. Hij vertelt over kameraadschap en vertrouwen. Hij deelt zijn mening over Maatschappelijke Diensttijd en enthousiasme als ambassadeur voor stichting hulphond.

Iedere zondagmorgen komt er een nieuwe aflevering uit. U kunt deze beluisteren op Spotify, Apple Podcast en Google Podcast. De afleveringen zijn eveneens te bekijken op YouTube, Instagram en onze site.

PODCASTOFHOPE.NL

De MDT partners:

JONGGELEERDISJONGGEDAAN.NL

Jan Stronkman is de ware bordspellenfanaat

‘Met een spel kun je veilig uit je comfortzone komen’

Alie Engelsman

ZEVENAAR/WESTERVOORT – Jan Stronkman ontwerpt bordspellen. Eigenlijk is hij daar zijn hele leven al mee bezig. “Toen ik een jaar of zeven was maakte ik al mijn eerste racespelletje. Die spelletjes zagen er natuurlijk nog niet uit en belandden na een paar keer spelen uiteindelijk in de vuilnisbak. Toen zag ik het meer als een soort tijdverdrijf, maar ik kijk er nu met een andere blik op terug, meer van het uiten van je creativiteit, je fantasie.” Sinds corona is Jan meer tijd gaan besteden aan zijn grote hobby: het maken van spellen. Hij ziet zelfs mogelijkheden er zijn beroep van te maken. Maar daar komt meer bij kijken dan het bedenken van een spel.

Jan speelt zelf graag, vaak samen met zijn gezin en bij de club. “We spelen meestal wel een paar keer per week. Ik heb niet zoveel spellen in de kast. Ik ben meer een speler dan een bordspelerverzamelaar. Anders zou het hele huis vol met bordspellen staan.”

Het spelen van bordspellen is belangrijk vindt Jan. “Je leert iemand beter kennen via zo’n spel dan in een gewoon gesprek. Een spel brengt emoties en drijfveren naar boven. Het is mooi om te zien hoe mensen reageren, welke rol ze aannemen. Spelen is ook jezelf ontdekken. Je kunt het niet echt fout doen. Vooral voor kinderen is het spel een belangrijk middel om in een veilige omgeving uit hun comfortzone te kunnen stappen. Een goed spel leent zich daar prima voor.”

Bordspelfanaat

In 2015 richtte Jan de club ‘De Bordspelfanaat’ op. Het is geen vereniging, maar een zelfsturende groep. Deelnemers betalen geen contributie, alleen een kleine bijdrage van een euro per avond, inclusief koffie of thee. De club komt wekelijks, op donderdagavond, bij elkaar in het Ondernemerscentrum in Westervoort. Jan: “Mensen brengen hun eigen spellen mee of schuiven aan bij anderen. Vaak kondigt iemand

‘Een goed spel moet uitdagend zijn, mensen moeten willen winnen en het vaker willen spelen’

in de Whatsappgroep aan welk spel hij meebrengt. Anderen kunnen daar dan op reageren. Op dit moment zijn er circa dertig mensen actief in de club. Je hoeft niet elke donderdag aanwezig te zijn. Het is vrijblijvend. Zo’n club is reuze interessant om kennis te maken met nieuwe spellen. Veel deelnemers zijn bordspelfanaten geworden door het zien van zoveel verschillende spellen. Het is een beetje verslavend. Er worden vooral de spellen gespeeld die de laatste 5 a 10 jaar zijn uitgekomen, dus Monopoly en Risk kom je bij ons niet tegen. Ik haal er zelf veel inspiratie uit, ook als ik spellen speel die ik niet zo leuk vind.”

Ontwerpwedstrijd

Jan heeft meegedaan aan een ontwerp-

wedstrijd van de grote spellenmagnaat Ravensburger. “Dat kwam op mijn pad tijdens corona. Ik was net begonnen om het spel Scarabee te ontwerpen. Het spel is uiteindelijk niet door Ravensburger geaccepteerd, wat ik begrijpelijk vind. Er gaat een heel proces aan vooraf. Je maakt een prototype, dat stuur je naar een uitgever als Ravensburger, voorzien van een flyer waarop je kort het spel uitlegt. Het spel wordt gespeeld en getest en daarna is het óf een ‘nee’, óf een ‘ja en’. In dat laatste geval ga je samen met iemand van de uitgeverij bekijken wat er beter kan. In het geval van Scarabee bleek dat het spel toch wel wat te ingewikkeld en te groot was. Maar Scarabee is nog in de running voor andere uitgevers.

Er zijn al veel spellen op de markt en dan

moet jouw spel er wel uitspringen, maar ook verkoopbaar zijn. Vaak gaat er zo’n drie jaar overheen, van prototype tot het verkopen van zo’n spel. Een goed spel moet uitdagend zijn, mensen moeten willen winnen en het vaker willen spelen. Dat is ook voor mij de uitdaging om mijn spellen daaraan te laten voldoen.”

Kerstpakket

Het kan ook anders gaan. Voor een bedrijf in Brabant heeft Jan de opdracht gekregen om een spel te maken dat de medewerkers dit jaar in hun kerstpakket zullen vinden. “Dan kan het heel snel gaan. Het is een spel op maat, gericht op het bedrijf zelf. Er is ook een deadline, het spel moet op 17 december klaar zijn. Ik heb een prototype gemaakt, het spel is getest en binnen drie weken konden de grafisch ontwerpers er mee aan de slag. De korte doorlooptijd van 8 tot 10 weken is mogelijk als je samenwerkt met een kleine uitgever als bijvoorbeeld UniekBordspel. Zo’n opdracht maakt me blij en het is een stimulans om er mee door te gaan.”

Marketing

Een ander aspect dat komt kijken bij het ontwerpen van spellen is de marketing, het verkopen van je spelidee. “Ik heb echt moeten leren pitchen, heel in het kort het spel presenteren. Daarover heb ik veel geleerd tijdens een internationale cursus Gamedesign in Amerika. Ook leer je om de juiste uitgevers te kiezen. De markt is best groot. Je kunt beter niet met hagel schieten, maar op scherp spelen. Op dat punt is er nog veel te onderzoeken, dat hoort er ook bij als je een serieuze speler wilt zijn in de spellenwereld. En natuurlijk hoort daar het bezoeken van spellenbeurzen bij. Zo ben ik in oktober in het Duitse Essen, naar SPIEL geweest, de grootste spellenbeurs van de wereld.”

Informatie over de club ‘De Bordspelfanaat’: <https://www.bordspelfanaat.nl/>

“Ik heb echt moeten leren pitchen, heel in het kort het spel presenteren”

Ontspanning

We dachten er grotendeels van af te zijn. Maar niets blijkt minder waar te zijn. De afgelopen weken worden we weer alle kanten opgeslingerd en geconfronteerd met lastige keuzes. Je wordt er af en toe moedeloos van. Ik heb het natuurlijk over Corona. Maar om even te ontsnappen aan deze werkelijkheid is het dan ook extra genieten van een voorstelling in het theater. In dit geval de 'eigen' Sinterklaasproductie. Het Liemers Jeugdorkest, het Liemers jeugdkoor, de theatergroep 'Theaterbeesten' en natuurlijk Sint en Hoofdpiet hebben twee schitterende voorstellingen op de planken gezet. Het was even spannend of Sinterklaas, vanwege een hack op zijn TumTum, wel aan zou komen, maar zoals altijd kwam het allemaal goed. Met bijna twee volle zalen met kinderen, ouders, familie, vrienden was het

een heerlijke en gezellig zondag. Je merkt gewoon dat mensen toe zijn aan een stuk ontspanning. Het verloopt overigens heel goed bij ons in het theater als het gaat om het Coronatoegangsbewijs. Wat dat betreft geen wanklank. Ik was dan ook opgelucht dat onze sector open kan blijven. Je kunt veilig een cursus of les volgen en het theater en de bibliotheek bezoeken. We hebben voldoende ruimte. Als je je maar aan de basisregels houdt, dan kan er heel veel. Het is even wat minder gezellig na afloop van de voorstelling, omdat de horecafaciliteit om 20.00 uur dicht is. En misschien ook niet helemaal te begrijpen. Maar we zijn open en je kunt komen. Zoek die positieve afleiding. Wat lucht in de samenleving is af en toe wel nodig. Laat je dus niet weerhouden en ontspan!

Bert Frölich, de Verbinder (foto: Bas van Spankeren)

Column, Bert Frölich, de Verbinder

Liemers Poëzie

WELKOM SINTERKLAAS

*Sinterklaas is weer in het land
van Spijk gaat hij tot Westervoort.*

Hij vult van elk kind de hand

leder heeft van hem gehoord.

*In Groessen en Loo zal hij van alles doen
zo vult hij daar ook elke schoen.*

*Met zijn schimmel over daken is hij o zo snel
wie lief genoeg is, krijgt iets van zijn lijstje wel.*

*Genieten van snoepgoed en de mooie maan
wetend dat de Sint weer op je dak heeft gestaan.*

*Alle kinderen van de Liemers slapen blij
in afwachting van Sint met Piet aan zijn zij.*

Vera Altena

SAMEN WERKEN AAN EIGEN WIJSHEID

Miriam van Rennes
'Kleuterjuf in hart en nieren'

Deze maand ben je 45 jaar kleuterjuf? Een feestje?

"Haha, dat is geen officieel jubileum hoor! Maar inderdaad ben ik al 45 jaar in hart en nieren kleuterjuf. Ik volgde ooit de Kleuter Leidster Opleiding School (KLOS). Die bestaat niet meer. Ik begon bij Wigwam/Totempaal in Zevenaar, een van de voorlopers van het huidige Lindenhage. Daar werkte ik 25 jaar. Daarna tien jaar op de Antoniuschool in Nieuw-Dijk en nu alweer tien jaar op De Bem in Zevenaar."

Wat maakt werken met kleuters zo leuk?

"Jonge kinderen zijn open, spontaan en willen graag leren. Ontzettend leuk. Ik ben ook voorstander van het spelend leren. Niet alleen vanuit een boekje maar de kinderen in de flow van de dag alles laten ontdekken."

Maar jouw afscheid komt er aan?

"Ik ben 65 en stop er op 1 januari mee. Ik ga iets eerder met pensioen omdat ik vind dat je beter kunt stoppen als het goed met je gaat. Daarnaast krijg ik zo ruimte voor nieuwe dingen. Ik ben graag creatief bezig: schilderen of papier-maché. Maar ik ga de kinderen wel missen."

LIEMERSNOVUM
PRIMAIR ONDERWIJS

Column Sinterklaastijd

Op het moment dat ik deze column schrijf, is de 'grote mensenwereld' weer in de ban van een nieuwe lockdown met alle bijbehorende corona-beperkingen.

Hoe anders gaat het er in de 'kleine mensenwereld' aan toe. Daar heerst al wekenlang een heel ander soort spanning. Een spanning die niks met welke pandemie dan ook te maken heeft. Want hoe gaat het met Ozosnel? Zit Sinterklaas wel op de stoomboot? Is het Pietenhuis op orde? Zijn alle pakjes wel aangekomen, hoe zit het met de storting op de stoomboot en vooral: hoe voorkomen we paniek bij de hoofdpiet? Gelukkig blijven sommige zaken ondanks corona van alle tijden. Verwachtingsvolle kinderogen, hees-gezongen keeltjes en vooral herkenbare schoenen met feestelijke cadeaulijstjes bij schoorsteen, centrale verwarming of achterdeur. Een prachtige tijd! Ik hoop dan ook dat we dit vrolijke kinderfeest de komende weken zo ongestoord mogelijk kunnen vieren met iedereen die daar bij wil zijn. Gelukkig heb ik begrepen dat Sinterklaas inmiddels zijn boosterprik heeft gehad en daarom wens ik iedereen een heerlijke sint-tijd toe.

Pieter Jan Buhler
Bestuurder LiemersNovum

LIEMERSNOVUM
Voltastraat 21
6902 PT Zevenaar
info@liemersnovum.nl
0316 - 226514

'Zwaailichten en gebroken armen'

Het was voor sommige ouders wel even schrikken toen ze hun kinderen kwamen ophalen bij IKC Het Klokhuis in Duiven. De blauwe zwaailichten van twee politieauto's op het schoolplein en tal van kinderen met armen in het verband beloofden niet veel goeds. Al verklapte de brede grijs op de gezichten van de schooljeugd dat het allemaal best meeviel.

IKC Het Klokhuis hield enkele weken geleden een beroepenmiddag voor jong en oud. "Tijdens corona konden we dit soort groepsdoorbroken

activiteiten niet door laten gaan, dus waren we enorm blij dat we het nu weer konden oppakken", vertelt leerkracht Cindy Trouerbach van

IKC Het Klokhuis. "Enkele ouders kwamen op school iets vertellen over hun beroep en lieten de kinderen aan het vak proeven. Het sloot mooi aan bij het Kinderboekenweek thema 'wat wil je later worden'."

IKC Het Klokhuis is een Daltonschool en werkt geregeld groepsdoorbroken. Dat betekent dat oudere leerlingen samenwerken met jonge kinderen. "De jongere kinderen hebben dan een maatje. Voor de beroepenmiddag haalde de oudere leerling zijn maatje uit een lagere klas op om samen naar de juiste ruimte te gaan. Erg leuk!"

Een beroep dat tot de verbeelding van veel kinderen sprak, was die van politie. Maar liefst twee auto's kwamen met zwaailicht en sirene naar school. Er werd veel uitleg gegeven over het vak en tot hilariteit van de kinderen kreeg de juf de handboeien om. Cindy: "De kinderen mochten vragen stellen en ook door de megafoon praten. Ook mochten ze een kogelwerend vest aantrekken. Dat vonden de meesten toch wel stoer."

Maar er was meer. Een verpleegkundige vertelde alles over haar vak, had pleisters meegenomen en liet kinderen elkaar inzwachtelen met verband. Alsof ze een gebroken arm hadden. Een ouder met een chocolaterie maakte met de kinderen chocoladerepen, de tuinman trok de buurt in om samen met leerlingen tuintjes te verzorgen en een bloemist leerde de kinderen de kneepjes van het bloemschikken. Verder werd er gedanst en muziek gemaakt.

Cindy: "Het was een fantastische middag. Het past bij ons onderwijs om zo iets te organiseren. Je steekt er veel van op en grote en kleine kinderen leren samenwerken. Erg leuk."

Oja, nog even over de schrik om de politieauto's op het schoolplein.... Die was snel verdwenen...

De aanwezigheid van de politie vonden de kinderen erg stoer!
Foto: Cindy Trouerbach

‘Zorgen voor je naaste, dat doe je gewoon!’

Inspiratiemarkt wordt verschoven; tóch verrassing voor mantelzorgers

Carla Droste

ZEVENAAR – Paul Hendriksen is de eerste die de informatietas van de Mantelzorg Inspiratiemarkt in ontvangst neemt. En de tas met lekkers van Grand Café Hal 12. Lekker hapjes die eigenlijk bestemd zijn voor de high tea. Maar de inspiratiemarkt in Turmac Cultuur Fabriek en de high tea zijn, vanwege de laatste coronamaatregelen, verschoven naar het voorjaar.

De inspiratiemarkt voor mantelzorgers is bedacht om te laten zien dat er in de gemeente Zevenaar volop ondersteuning, kennis en een luisterend oor te vinden is. En om er met de bezoekers een gezellige dag van te maken, waarin zij elkaar kunnen spreken en ervaringen uit kunnen wisselen.

Drive-thru – high tea

De mantelzorgers worden vandaag toch in het zonnetje gezet. De initiatiefnemers Fred Vermorken (Mantelzorgcafé Zevenaar), Willeke van Aken en Rianne Vermaas hebben, in samenwerking met Caleidoz en de gemeente Zevenaar, snel geschakeld en er een Drive thru high tea van gemaakt. Daarbij kunnen de mantelzorgers de informatietas in ontvangst nemen en thuis genieten van de lekkernijen.

En door!

Willeke van Aken (Hulp in Gelderland): “Het is een tegenvaller dat we de Inspiratiemarkt en de high tea af hebben moeten blazen, maar misschien zijn wij juist op ons best als we snel moeten schakelen.... En door! Dat doe je als mantelzorger ook. Heb je een tegenvaller, even slikken, schakelen.... En door! Er is vaak geen andere optie.”

Mantelzorgers komen hun verrassing ophalen

Wethouder Hans Winters: “De gemeente Zevenaar vindt het belangrijk dat er aandacht is voor mantelzorgers. Ze zijn cruciaal. We moeten goed voor hen zorgen en waar mogelijk ondersteunen. Goede communicatie over de mogelijkheden is essentieel.” Door respijtzorg kunnen mantelzorgers hun eigen leven beter in balans houden en de zorg

kozen om dit doel te sponsoren en zijn daar heel blij mee. Toen het onderwerp binnen ons bedrijf ter sprake kwam, bleken veel collega’s ook mantelzorger te zijn. Ze vinden dat heel normaal. Je zorgt voor elkaar. Maar mantelzorg verlenen kan veel invloed hebben op je eigen leven en je omgeving en dan hoop je op wat hulp en een luisterend oor.”

Paul Hendriksen is blij met de ondersteuning die hij als mantelzorger krijgt. “Ik had er geen idee van hoeveel hulpverlening er op dit gebied is, totdat ik er mee te maken kreeg.” Paul helpt zijn vrouw, die Alzheimer heeft, daar waar hij kan. “Ze heeft veel meegemaakt. Haar jeugd was niet gemakkelijk, ze heeft borstkanker gehad en nu dit.” Hij krijgt hulp van een casemanager en zijn vrouw gaat een dag in de week naar Huis-kamer De Maatjes, de dagbesteding van Caleidoz. “Dat vindt ze geweldig.”

Astrid Kock doet al 19 jaar vrijwilligerswerk bij Liemerij. Sinds 2012 is ze ook vrijwilliger bij Caleidoz’ Open Tafel. Ze wilde wat meer omhanden hebben. “En we hebben het, als vrijwilligers onder elkaar, ook leuk.” Ze vindt het dankbaar werk. “Vrijwilligerswerk geeft mij regelmaat en je voelt je nuttig.” Daarnaast is ze mantelzorger voor een zieke vriend. We hebben samen leuke dingen meegemaakt, zijn samen op vakantie geweest en nu, in moeilijke tijden, help ik hem. Dat spreekt voor zich.”

Gezond blijven

“Sinds de geboorte van mijn zoon ben ik eigenlijk al mantelzorger”, vertelt een mevrouw aan de leestafel in Hal 12. “Mijn zoon heeft zijn hele leven al extra zorg nodig. Hij woont nu niet meer thuis, maar de zorg voor mijn zoon is er altijd en speelt voortdu-

rend op de achtergrond. Bij alles wat ik doe. Ik ben alleenstaand en probeer het allemaal zelf te doen. Betekent wél, dat ik gezond moet blijven. Dat is belangrijk. Soms wordt het me allemaal even teveel en dan bel ik iemand om mijn hart te luchten.”

Rianne Vermaas (De Zorggezel) is tevreden over de samenwerking met de andere initiatiefnemers. “We hebben samen een mooie stap gezet. Het is vandaag allemaal anders gegaan dan verwacht, maar het draaiboek voor de volgende keer ligt klaar.” De sponsoren en de standhouders hebben hun toezegging voor een vervolg in het voorjaar al gedaan. “Dat komt helemaal goed!”

Astrid Kock is vrijwilliger bij Liemerij en mantelzorger voor een vriend

Paul Hendriksen ontvangt een tas met inhoud

Respijtzorg

Mantelzorgen is soms ontzettend zwaar, maar de meesten slaan zich er dapper doorheen. Ondersteuning op zijn tijd is heel belangrijk. Bijvoorbeeld: hulp in de vorm van “respijtzorg”. Respijtzorg is het tijdelijk overdragen van de zorg. Zodat mantelzorgers, naast het zorgen, tijd hebben voor andere belangrijke dingen in het leven: werk, studie, gezin, familie, vrienden en ontspanning.

voor hun naaste langer volhouden. De wethouder hoort vaak in gesprekken dat mensen moeite hebben met het woord “mantelzorger”. “Mensen vinden zichzelf geen mantelzorger. Zij zorgen gewoon voor hun naaste en vinden dat vanzelfsprekend. Dat doe je gewoon.”

Ondersteuning

Peter van der Markt (HR Manager bij Berry Promens Vehicles): “Wij hebben ervoor ge-

ELF VRAGEN AAN JOEP EN LUNA

'SOMMIGE LEERLINGEN ZIJN TWEE METER'

Candea houdt deze weken voorlichtingsavonden. Dat betekent dat voor kinderen in groep 8 een spannende periode is aangebroken: naar welke middelbare school ga jij straks? Luna Lefebvre en Joep te Raaij stonden een jaar geleden voor dezelfde keuze. Ze vertellen over de overstap naar de middelbare en hoe de eerste maanden op Candea waren.

HOE IS HET OM WEER DE JONGSTE TE ZIJN?

Joep (havo/vwo): "Anders. Je kijkt meer tegen mensen op. Sommige leerlingen zijn twee meter! Maar je hebt er weinig last van, want je gaat vooral om met de mensen in je klas. Ik krijg wel opmerkingen over mijn tas: of ik ga kamperen. 'Nee, ik ga op vakantie,' zeg ik dan."
Luna (vmbo-kb/mavo): "Het is eerst raar als je niet meer de grootste bent. Maar nu heb ik mijn plaatsje gevonden."

WAT IS HET GROOTSTE VERSCHIL MET BASISCHOOL?

Luna: "Dat je steeds naar een ander lokaal en een andere docent gaat. En de pauzes. In plaats van buitenspelen zitten we te kletsen en soms moet je ook nog even snel wat leren."

1-MAVO/HAVO KOMEND SCHOOLJAAR OP SATURNUS

De eersteklassers van de mavo/havo-dakpanklas hebben met ingang van het schooljaar 2022-2023 les op de locatie Saturnus. De locatie Eltensestraat (vmbo/mavo) groeit uit haar jasje. Op Saturnus (havo/vwo) komt juist ruimte vrij. De reden is dat al enkele jaren meer leerlingen zich inschrijven voor vmbo/mavo, terwijl het aantal aanmeldingen voor havo/vwo afneemt. Toen Candea in 2017 koos voor eigen gebouwen voor vmbo/mavo (Eltensestraat) en havo/vwo (Saturnus) was de situatie omgekeerd.

AGENDA

24 nov. Voorlichtingsavond vmbo-bb/kb en mavo voor ouders groep 8 (Eltensestraat). 14 dec. Sportoriëntatie 5-havo en 6-vwo (14.15 uur). 21 dec. Kerstviering 3- en 4-bb/kb. Kerstviering 4- en 5-havo. 22 dec. Profielwerkstukdag 5-havo. Kerstviering 3- en 4-mavo. Kerstviering 3- t/m 6-vwo. 23 dec. Kerstviering onderbouw. Vanaf 12.30 uur zijn alle locaties gesloten. 24 dec. t/m 9 jan. Kerstvakantie.

Joep: "De vakken op Candea dagen me meer uit. Op de basisschool ging het te makkelijk, waardoor ik mij verveelde. Meestal snapte ik de stof al na één les, maar dan kwamen er nog drie. Ik was wel klaar met de basisschool."

WAAR KEEK JE HET MEEST NAAR UIT?

Joep: "Naar het technasium natuurlijk, want daarom koos ik voor Candea. Maar ook naar andere nieuwe vakken zoals Duits en Frans."
Luna: "Naar nieuwe vrienden. Ik woon in Didam, maar Can-

dea leek mij zo'n leuke school dat ik het fietsen er graag voor over heb. Ik zie het als een nieuwe start."

WAAR ZAG JE HET MEEST TEGENOP?

Luna: "De lokalen vinden, dat vond ik heel spannend. Je verwacht dat de school heel groot is, maar dat valt wel mee. Ik ben één keer verwaald."

Joep: "De nieuwe mensen, maar na een paar kennismakingsdagen had ik al een vriendengroep."

WAAROM IS JOUW KLAS DE LEUKSTE BRUGKLAS?

Luna: "Wij zijn heel gezellig en we lachen veel. Iedereen past bij elkaar."

Joep: "Bij ons hangt altijd een goede sfeer. Niemand doet onaardig tegen een ander."

WAT VIND JE VAN DE MAATWERKLESSEN?

Luna: "Die zijn echt leuk. Je kunt dingen kiezen waar je niet goed in bent of dingen die je leuk vindt. Je leert ervan."

Joep: "Ik vind maatwerk heel leuk, bijvoorbeeld wat ik vandaag heb afgemaakt: boter, kaas en eieren met ledlampjes. Ik heb me nu ingeschreven voor ondersteuningslessen aardrijkskunde, maar mijn mentor vindt dat niet nodig. Zij zegt dat ik beter sterrenkunde kan doen."

AL DAT HUISWERK EN DIE TOETSEN, IS HET TE DOEN?

Joep: "Tot nu toe wel. Het lijkt veel, maar als je goed plant, is het niet veel. Meestal doe ik het in één middag voor de hele week. Als je oplet in de les, hoef je voor toetsen niet veel meer te leren."

Luna: "Als ik een toets heb, ben ik druk, maar verder is het prima te doen. Ik heb nog geen onvoldoende gehaald."

HOE ZIJN DE DOCENTEN: AARDIG, STRENG OF ALLEBEI?

Luna: "Allebei, ze zijn aardig en streng tegelijk, maar niet te streng. Ik lach altijd. Als het t erg wordt, zeggen ze er wat van, maar niet op een strenge manier."

Joep: "Sommigen zijn strenger dan anderen, maar ze zijn allemaal aardig. Ze helpen je met je schoolwerk en bij andere dingen. Als je iets kwijt bent of zo."

HEB JE VEEL LAST VAN JE OUDERS?

Joep: "Nee, ze vragen alleen soms wanneer ik mijn huiswerk ga doen. Dat is niet nodig, want ik plan het goed."

Luna: "Oh nee, totaal niet. Als ik een toets heb, letten ze een beetje op, maar verder niet."

WAT IS HET LEUKSTE DAT JE HEBT MEEGEMAAKT?

Joep: "Nieuwe vrienden maken. Dat is volgens mij net zo belangrijk als leren."

Luna: "De eerste week met alle kennismakingsactiviteiten en het kamp in de week voor de herfstvakantie."

WAT MOET ANDERS OP CANDEA?

Luna: "Weet ik niet, het is hartstikke leuk zoals het is."
Joep: "Pfff... niets, ze doen het goed."

in the picture

'DAN REALISEER JE JE HOE SUPERGOED WIJ HET HEBBEN'

Oorlog is helaas van alle tijden. Dat weten vijftien bb/kb-vierdeklassers maar al te goed. Zij gingen van 8 t/m 10 november naar Ieper (België) om meer te weten te komen over de Eerste Wereldoorlog én om leeftijdgenoten te ontmoeten die een hedendaags oorlogsgebied zijn ontvlucht.

De deelname van de Candea-leerlingen is mede mogelijk gemaakt door *Connect to Share*. Marieke van 't Veld is bestuurslid van deze stichting en docent Engels en gamedesign op Candea. "Met Connect to Share willen we mensen uit verschillende landen via internationale projecten met elkaar verbinden. Het doel is elkaars cultuur en manier van leven leren kennen." Het project in Ieper past daar precies bij, want er deden ook vijftien leerlingen van het Städtisches Gymnasium Gütersloh (Duitsland) mee én dus vijftien vluchtelingen. Zij zijn maximaal één jaar in België en leren in een *schaakklas* Nederlands als voorbereiding op een opleiding of de arbeidsmarkt. In Ieper werden drietalen gevormd om de drie groepen goed te mengen. Marieke: "Dat is dé manier om te leren communiceren in een andere taal en echt contact te maken met leerlingen uit andere landen en culturen."

IEDEREEN GELIJK

Britt Peters (4-kb) kwam in een groepje met jongens uit Syrië en Duitsland. Omdat de Syrische jongen al een beetje Nederlands sprak, kon Britt als tolk fungeren. "Hij kon ons vertellen hoe het is en voelt om een oorlog mee te maken. Dan realiseer je je dat wij het hier supergoed hebben." Een bezoek aan het asielzoekerscentrum

maakte veel indruk. "Ze delen een kamer met zes personen en moeten rondkomen van 40 euro per week. Dat heb je in Nederland gewoon in je portemonnee. Maar 's avonds in het hostel was iedereen gelijk. Dat vond ik mooi om te zien." Merijn Pulle (4-kb) kwam in een groepje met een jongen uit Afghanistan en een meisje uit Duitsland. Ook hij was de tolk van het groepje. De meeste Nederlanders weten weinig van de Eerste Wereldoorlog, maar Merijn is een uitzondering. "Ik ben geïnteresseerd in geschiedenis en heb best veel over de Eerste Wereldoorlog gelezen. Ik was vooral nieuwsgierig naar hoe Duitsers tegen de oorlog aan kijken, want zij zijn altijd de slechteriken en wij de goeieriken. Het Duitse meisje vertelde dat de Eerste Wereldoorlog hoort bij hun geschiedenis zoals de slavernij bij de onze."

ERG WAARDEVOL

Britt en Merijn gaan in februari weer naar België, maar dan naar een andere plaats (Moesen) en met een ander thema (*What happened to Moresnet after World War I*). "Het bezoek aan Ieper was erg waardevol, vooral het besef wat oorlog doet en dat je ondanks verschillen toch goed met elkaar kunt omgaan", sluit Marieke af.

column

HET MAG IETS TRAGER

"Daar zou het onderwijs meer aandacht aan moeten geven!" Aan wat? Aan alles. Geen discussie over jongeren of het is binnen twee minuten een onderwijsdiscussie. Aandacht voor lezen en rekenen graag, en ook belangrijk: moderne techniek. Kan dat steeds weer van leraren en leerlingen worden gevraagd? Of moeten we juist wat meer vertragen? Wat willen we kinderen ten diepste meegeven? De Franse pedagoog Philippe Meirieu noemt tien punten. Ik kies er drie: een jongere is in staat in de wereld te staan, zonder het centrum van die wereld in te nemen. Hij is in staat zichzelf uit het middelpunt te plaatsen en andere gezichtspunten te horen, buiten zichzelf en in zichzelf. Een bewuste jongere is in staat om weten en geloven te ontwarren. En dan als toegift: hij heeft zich eigen gemaakt dat precisie, juistheid en waarheid altijd worden gevraagd. Indrukwekkende inzichten over waar het écht om draait.

DRS. L.H.M. (LÉON) LUCAS (rector)

KANSRIJK ONDERWIJS GEEFT ZELFBEELD BOOST

Sommige kinderen moet je inhoudsmaten niet uitleggen op het bord, maar tijdens een kookles. Dan snappen ze het meteen. Dat is precies wat er gebeurt bij het nieuwe project *kansrijk onderwijs* voor basisschoolleerlingen die waarschijnlijk een praktijkonderwijs- of bb/kb-advies krijgen. Heel bijzonder: die kooklessen, en ook sportlessen, worden gegeven op Candea.

Daarvoor komen twee groepen van veertien kinderen van heel veel verschillende basisscholen elke week een dagdeel naar de locatie Eltensestraat. Dan krijgen ze les van docenten van het basis- en het voortgezet onderwijs. "Het doel is dat ze succeservaringen opdoen en daardoor meer zelfvertrouwen krijgen én school en leren leuker gaan vinden", zegt Marenka van Toor. Zij is namens Candea contactpersoon voor de basisscholen.

Tessa Groenen is leerkracht op IKC De Tamboerijn in Zevenaar. Ze was een paar jaar geleden al betrokken bij een vergelijkbaar project. Tessa: "Voor kinderen die goed kunnen leren, is er al heel lang een breed aanbod met plusklassen en dergelijke. Voor deze kinderen is er veel minder, terwijl zij juist een extra zetje kunnen gebruiken. De stof in groep 8 is voor hen vaak erg moeilijk. Ze hebben een andere aanpak nodig, maar dat is lastig in een groep met alle niveaus door elkaar."

ONBEWUST BEZIG MET REKENEN

Die andere aanpak biedt het project *kansrijk onderwijs*. De kookles is een goed voorbeeld, legt Suzan van Dreumel uit. Zij is leerkracht op IKC Joannes in Groessen. "Bij koken krijgen leerlingen een recept, dat ze stap voor stap moeten lezen en uitvoeren. Zo werken ze onbewust aan de 1F-doelen* voor rekenen en begrijpend lezen. En ze vinden het nog leuk ook."

Een groot voordeel van het project is dat de leerlingen niet op hun tenen hoeven te lopen. Op Candea hebben ze les met leerlingen van ongeveer hetzelfde niveau. Tessa: "Tijdens de lessen komen (sociale) vaardigheden aan bod, waaronder samenwerken. In deze setting voelen ze zich veilig om te laten zien wat ze in hun mars hebben. Dat geeft het zelfbeeld een enorme boost. Bovendien kunnen de kinderen in een rots-en-watertraining werken aan hun sociale weerbaarheid."

Het project heeft nóg een voordeel, vertelt Marenka: "Deze leerlingen zien vaak erg op tegen de overstap naar het voortgezet onderwijs. Nu kunnen ze alvast wennen aan hoe het eraan toegaat op een middelbare school. Eigenlijk hebben ze de overstap straks al half gemaakt." Suzan, Tessa en Marenka hopen dat volgend jaar alle basisscholen meedoen aan *kansrijk onderwijs*. Of een kind in aanmerking komt, bepaalt de leerkracht van de basisschool.

*1F is het niveau dat alle kinderen in principe aan het einde van de basisschool moeten bereiken.